

Er mange tosprogede et problem?

■ Eksperter i pædagogik har forskellige syn på, om andelen af tosprogede elever er afgørende for fagligheden.

MORTEN VESTERGAARD

morten.vestergaard@jyp.dk

I dag er hver 10. elev i den danske folkeskole tosproget.

Mange steder er der ganske få eller slet ingen, mens der i de store byer er langt flere og derfor også skoler, hvor næsten alle eller i hvert fald et flertal af eleverne er tosprogede.

De er blevet kaldt både ghettoskoler og sorte skoler, og lokale politikere har brudt hovedet med, hvordan de kan sikre en mere lige fordeling af eleverne.

Og det bør de også gøre, mener Niels Egelund, professor i pædagogik på Aarhus Universitet.

»Det er et alvorligt indgreb. Men det er også helt nødvendigt at forsøge for at sprede de tosprogede elever for deres egen skyld, selv om det betyder, at de ikke går i skole med deres lege-kammerater,« siger Egelund.

Det rammer fagligheden

Han henviser til, at flere undersøgelser har vist, at det går ud over fagligheden, hvis der er mere end 40 pct. tosprogede elever på en skole. Og at ressourcestærke forældre begynder at rykke deres børn over i privatskoler, når der er mere end 30 pct. tosprogede

på den lokale folkeskole.

»Jeg mener dog, at man skal være varsom med at ændre skoledistrikterne. Det giver usikkerhed blandt forældrene, hvis de ikke ved, hvilken skole de hører til,« siger professoren.

Lektor Christian Horst, Aarhus Universitet, der forsker i multikulturel pædagogik, har et andet syn på tosprogede elever.

Spredning ikke løsningen

»Andelen af tosprogede elever betyder ikke noget i sig selv. Det afgørende er, om hver enkelt skole er gearret til at tage sig af den elevgruppe, der er,« siger han.

»Frem for at sprede tosprogede elever bør man derfor efteruddanne lærere og sørge for, at nogle folkeskoler specialiserer sig i at tage sig af denne elevgruppe og de sproglige udfordringer, som de har. Vi skal holde op med at se tosprogede elever som et forstyrrende element i folkeskolen,« siger Christian Horst.

Han mener ikke, at det gavner tosprogede elever at blive sendt på en skole med mange etnisk danske elever.

»Her målretter læreren ofte undervisningen til de danske børn, og der er en stor risiko for, at tosprogede elever ikke fanger den undervisning og det fagsprog. De ender enten med at være meget stille, eller de bliver urolige,« siger Christian Horst.

kamp, men nu går det den rigtige vej, hvor vi på fem år både har ændret elevsammensætningen og fordoblet antallet af vores børnehavklasser fra to til fire. Udfordringen er at vinde forældrenes tillid, så de ikke vælger os fra på forhånd pga. rygter og myter. Det hjælper ikke, at jeg stiller mig op og siger, at der ikke er udfordringer. Vi skal være troværdige og sikre sammenhæng mellem det, vi siger, og det, vi gør, så vi kan fastholde de familier, der har valgt vores skole,« siger Yasar Cakmak.

Flere vælger folkeskolen

Hos hans kollega på Guldberg Skole, Uwe Herter, var der sidste år 24 pct. tosprogede elever, hvilket nogenlunde afspejler kvarteret.

Skolen er resultatet af en sammenlægning i 2006 af Sjællandsgade Skole og Stevnsngade Skole, der hver

havde 80 pct. tosprogede elever. Antallet af tosprogede elever i den nye skole er i dag det samme som dengang. Forskellen er, at det er lykkedes af få flere af kvarterets danske forældre til at vælge skolen frem for en privatskole, forklarer Uwe Herter.

Han forklarer, at man de første år opsøgte danske forældre i børnehaver og garanterede dem, at deres børn kunne gå i samme klasse, hvis de valgte skolen.

»Da man etablerede en ny skole, gav det os muligheden for at skabe en ny kultur og langsomt ændre skolens rygte, bl.a. ved at være højrøstede om vores gode resultater. Det er helt bevidst, at vi skilte med resultaterne af de nationale test for at profilere os,« siger Uwe Herter.

Ikke flere på privatskole

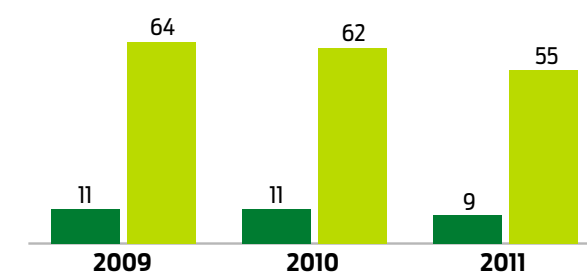
Det er stadig en stor andel af forældre i København, der

Skoler med mange tosprogede elever

Ifølge eksperter går det ud over elevernes faglighed, hvis der er mere end 40 pct. tosprogede elever på en skole. Der er knap 1.500 folkeskoler i Danmark.

Skoler mere mere end ...

■ 80 pct. tosprogede ■ 40 pct. tosprogede

Kilde: Børne- og undervisningsministeriets databank. JP-grafik: TBJ

vælger en privatskole, men de seneste år er andelen ikke steget.

Da strømmen i retning af privatskolerne var størst, op-

rettede en gruppe forældre i København organisationen Brug Folkeskolen, der arbejder for, at flere forældre vælger folkeskolen. Projektmed-

arbejder Anna Thorsted er forsigtig optimist for fremtiden.

»Når forældrene fravælger den lokale folkeskole, handler det ofte om, at de ikke er trygge ved skolen ud fra fornemmelser baseret på negative historier i lokalområdet. Forældre i dag søger meget information, og her kommer tal om andelen af tosprogede elever og karaktergennemsnit til at betyde noget, fordi det virker som håndgribelig information,« siger Anna Thorsted.

Det var kun et rygte

Hun oplever, at det er svært at ændre forældres holdning, når der er negative historier om en skole i kvarteret.

»Skolehistorier spredte sig som ringe i vandet i et kvarter, så hvis der først har været negativ eller kritisk omtale, tager det tid at vende den tendens,« siger Anna Thor-

sted. På Amager har Tina Møllmann Jensen og hendes familie ikke har fortrudt, at de gav Amager Fælled Skole en chance. Rygtet om narkosalg i folkeskolen viste sig kun at være et rygte.

»Usikkerheden forsvandt egentlig hurtigt, for min søn var glad fra begyndelsen, og han var jo ikke inddraget i bekymringerne,« siger Tina Møllmann Jensen, som forklarer, at der i sønnens klasse fra begyndelsen kun var seks etnisk danske elever og 14 tosprogede.

»Vi var ikke bekymrede over overvægten af tosprogede i sig selv. Det gjorde os dog utrygge, fordi det var et tegn på, at mange andre danske forældre havde fravalgt skolen, og vi spurgte os selv hvorfor. Men det har jo vist sig, at det faglige niveau er højt – også blandt de tosprogede elever i klassen,« siger hun.